

*OKULLARDA ORMAN PROGRAMI
ÖĞRETMEN REHBERİ
2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI*

İÇİNDEKİLER

ULUSLARARASI OKULLARDA ORMAN PROGRAMI.....	3
BÖLÜM 1.....	3
PROGRAMIN TARİHÇESİ VE HEDEFİ.....	3
PROGRAMA BAŞLARKEN	4
ÖĞRETMENLERİMİZE ÖNEMLİ HATIRLATMA	4
BÖLÜM 2.....	4
PROGRAMIN PEDAGOJİK YAPISI.....	4
1-GÖZLEMLE VE İNCELE:.....	5
2-KEŞFETME.....	5
3-ANALİZ ETME.....	7
4. UYGULAMA VE GELİŞTİRME	8
BÖLÜM 3.....	9
PROGRAMIN TEMALARI	9
1. Orman Ekosistemi ve Biyoçeşitlilik	10
2. Orman Ekosistemi ve Su	10
3. Orman Ekosistemi ve Orman Ürünleri	10
4. Orman Ekosistemi ve İklim Değişikliği	11
5. Orman Ekosistemi ve Toplum.....	11
6. Orman Ekosistemi ve Yenilik	11
BÖLÜM 4.....	12
DÜNYAMIZI DÖNÜŞTÜRMEK İÇİN 17 AMAÇ!.....	12
BÖLÜM 5.....	16
PROGRAMIN ÇALIŞMA YÖNTEMİ	16

ULUSLARARASI OKULLARDA ORMAN PROGRAMI

Uluslararası ismi “**Learning About Forests (LEAF)**” olan programımızın adı, 2024-2025 Eğitim-Öğretim Yılı itibarıyla FEE (Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı) kararı ile “**The Learning About Ecosystems and Forests (LEAF)**” olarak değiştirilmiştir. 28 ülkede uygulanan program, çalışma alanını genişleterek Ekosistem konusunu ismine ve tüm temalarına dahil ederek çalışmalarını sürdürecektir. Programın Türkiye'deki ismi ise “**Okullarda Orman Programı**” olarak devam edecektir.

BÖLÜM 1

PROGRAMIN TARİHÇESİ VE HEDEFİ

“The Learning About Ecosystems and Forests (LEAF)” programı, ilk olarak 1999 yılında Norveç, İsveç ve Finlandiya'daki Okullarda Orman Programları tarafından 'Learning About Forests' adıyla başlatılmıştır. FEE, 2000 yılının ilkbaharında LEAF'in küresel çapta yaygınlaştırılmasını koordine etmiştir. Program, 2004 yılı itibarıyla Türkiye'de uygulanmaya başlanmıştır.

Program, çocukların hem kendileri hem de toplum için doğayı deneyimlemeleri gerektiği inancı etrafında şekillenmiştir. Dünya nüfusunun yarısından fazlasının kentsel alanlarda yaşaması, doğayla bağlantı kurma ihtiyacını daha da güçlendirmiştir. Eğitim alanında giderek artan sayıda araştırma, açık havada öğrenmenin hem eğitsel hem de kişisel düzeyde pek çok faydası olduğunu göstermiştir. Ayrıca, erken yaşlardan itibaren doğayla bağ kurmanın, çocukların çevrelere karşı sorumluluk duygusu geliştirmeleri üzerinde büyük etkisi vardır. Bu nedenle, programın kuruluşundan bu yana misyonu, "çocukları ve gençleri buldukları bölgenin ormanlarına ve ekosistemlerine yaklaştırmak, doğal dünyanın işlevlerini anlamalarını sağlamak ve ondan keyif almak" olmuştur. Program, çocuklara doğal çevrelerini sahiplenme duygusunu aşılamayı, doğal ekosistemlerin uyandırdığı merakı yeniden canlandırmayı ve aynı zamanda ormanların ve ekosistemlerin bu gezegendeki yaşamımızda oynadığı kilit rolleri öğretmeyi amaçlamaktadır.

Bir açık hava öğrenme programı olarak, öğrencilerin ve eğitimcilerin doğayla özgün deneyimler yaşamalarını desteklemektedir. Programın **Pedagojik Döngüsü** aracılığıyla program, eğitimcilere ve öğrencilere doğal çevreleriyle bağlantı kurabilecekleri ve ekosistemlerin yerine getirdiği tüm işlevler üzerinde düşünebilecekleri planlayabilecekleri bir süreç sunmaktadır. Özellikle erken yaşlarda açık havaya çıkmak, yalnızca daha hareketsiz, geleneksel öğrenme ortamlarının olumsuz etkilerine karşı koymakla kalmaz, aynı zamanda yaşam boyu öğrenmeyi ve doğayla bağlantıyı destekleyen becerilerin geliştirilmesine de yardımcı olur.

Açık havada öğrenme çocukların özgüvenini, bağımsızlığını ve çevre okuryazarlığını tutumlar, inançlar ve öz algılar açısından olumlu yönde etkiler. Ayrıca, teknolojinin gelişmesi ve ekran başında geçirilen sürenin artmasıyla zorlanan kişilerarası ve sosyal becerilerin geliştirilmesine de yardımcı olur. İyi tasarlandığı takdirde, açık hava etkinlikleri toplumla güçlü bağlar kurabilir ve gençlerin fedakâr toplum hizmeti ve aktif vatandaşlık deneyimi yaşamalarına yardımcı olabilir. Açık havada öğrenme ilkelerini takip eden program, öğrencileri ve eğitimcileri sınıf dışındaki deneyimlerini genişletmeye teşvik eden bir çerçeve olan **Okullarda Orman Pedagojik Döngüsü** ve **Okullarda Orman Programı Temaları** sunmaktadır.

PROGRAMA BAŞLARKEN

ÖĞRETMENLERİMİZE ÖNEMLİ HATIRLATMA

Uzun yıllara dayanan tecrübe sonucunda, Okullarda Orman Programı'nın Ulusal Koordinatörleri, hem öğretmenlerin hem de çocukların açık havada öğrenim gerçekleştirme konusunda kendilerini güvende hissetmeyebileceklerini belirtmişlerdir.

Güvenlik her zaman öncelik olarak kabul edilse de açık havada öğrenimle ilgilenen eğitimcilerin açık havada öğrenme konusunda kapsamlı bir deneyime sahip olmaları gerekmez. İlk ve en önemli adım **ister okul arazisinde ister yerel bir parkta ister yakındaki bir ormanda** olsun öğrencilerle basitçe dışarı çıkmaktır. Mevcut herhangi bir yeşil alan öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz için işe yarayacaktır. Faaliyetleri basit ve eğlenceli tutmak ve yeterli zaman, alan ve uygun kıyafet olduğundan emin olmak Okullarda Orman Programı'na başlamak için yeterlidir.

İsim kullanımında “**Program**” geçirilmesi önemlidir. Okullarda Orman bir proje değildir. Uluslararası bir çevre eğitim programıdır. Kısaca açıklayacak olursak; Program, bir dizi proje ve diğer çalışmaların koordineli bir şekilde yönetildiği ve belirli bir stratejik hedefe ulaşmayı amaçlayan sürekli bir çabadır. Proje ise, belirli bir hedefe ulaşmak için başlatılan, sınırlı bir süre boyunca yürütülen ve belirli bir bütçeyle gerçekleştirilir. Program daha uzun süreli ve süreklidir; projeler gibi belirli bir bitiş tarihi yoktur. Programımız 2004 yılından bu yana 20 yıldır Türkiye’de okullarla çalışmalarına devam etmektedir.

BÖLÜM 2

PROGRAMIN PEDAGOJİK YAPISI

Okullarda Orman pedagojik döngüsü; **proje tabanlı öğrenme, deneysel öğrenme açık hava öğrenimi ve yer temelli öğrenme** gibi pedagojik metodolojilerden büyük ölçüde yararlandığı için öğretmenlere tanıdık gelebilir. Programımızda **Okullarda Orman Pedagojik döngüsünün** kuralcı olması **amaçlanmamıştır**, amacı eğitimcilere açık hava öğrenimini keşfetmeleri ve elbette programın çocukları doğa ile buluşturma misyonunu yerine getirmeleri için öğretmenlere bir başlangıç çerçevesi ve metodolojisi sunmaktır.

Kurallar, Pedagojik yapının kullanılarak öğretmen tarafından hazırlanan eylem planı çerçevesine öğretmen ve ulusal koordinatör koordinasyonunda konulmalıdır. Bunu da öğretmen dönem başında hazırladığı yıllık olarak planladığı eylem planı ile ulusal koordinasyona sunar. Eylem planında, pedagojik döngüde yer alan 4 aşamayı etkinliklerinde uygulamalı ve sonuçlandırmalıdır.

Okullarda Orman Programı dört aşamadan oluşan pedagojik bir döngüye sahiptir:

1. Gözlemler ve İnceleme
2. Keşfetme
3. Analiz etme
4. Uygulama ve Geliştirme

Her aşama, bir öncekini temel alarak öğrencileri kapsamlı bir öğrenme sürecinden geçirir.

1-GÖZLEMLE VE İNCELE:

İlk aşama, çocukları çevrelerine bakmaya ve doğayı gözlemlemeye teşvik eder. Etrafımızdaki, belki de dikkat etmediğimiz şeyleri fark etmelerini sağlar; örneğin, ağaçlar, kuşlar, böcekler veya insan-ekosistem etkileşimi gibi. Gözlem, öğrenme için önemli bir beceridir çünkü bulgulara yol açar, sorular ortaya çıkarır ve daha fazlasını öğrenme ilgisini yaratır.

Her Okullarda Orman etkinliğinin merkezinde, öğrencilerin doğayı takdir etmeleri, (öğretmenden destek alarak veya bağımsız olarak) araştırılacak bir sorun veya keşfedilecek bir soru belirlemeleri teşvik edilmelidir. Bu soru, öğrenciyi sonraki üç aşamayı geçmeye yönlendirir.

Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Yönlendirici Sorular

Öğretmenler ve öğrenciler her zaman basitçe durup, çevrelerine bakıp doğayı gözlemleyerek başlayabilirler, ancak öğretmenler ilk aşamayı bazı yönlendirici sorularla desteklemek isteyebilirler (bu sorular öğrencilerin yaş grubuna göre farklılık gösterebilir) örneğin:

- Bu hayvan, kuş veya böcek veya ağaç nedir? (Öğrenciler türü hemen tanımlayamazsa endişelenmeyin. Her zaman hayvanın, böceğin veya bitkinin özelliklerini not alabilir ve Google veya eBird gibi bir uygulamayı kullanarak öğrenebilirsiniz.)
- Bir meyve ağacındaki meyveyi sorabilirsiniz.nedir? (Süpermarkette böyle görünmüyorlar!)
- Bir ağaca nasıl tırmanılır?
- Ormandan ne tür şeyler yiyebiliriz?
- Mikrohabitatlar nedir?
- Burada hangi yabancı sebze/meyve yetişiyor? Bunlar süpermarkette bulabileceğimizden ne kadar farklılar?

Öğretmene not:

Öğretmen eylem planında belirttiği, uygulayacağı etkinlikte aşağıdaki 3 başlığı hayata geçirmesi beklenir.

“Gözlemle ve İncele” aşaması etkinlik içinde aşağıdaki başlıklara göre planlanmalıdır.

- **Amaç:** İlk bilgileri toplamak ve bağlamı anlamak.
- **Etkinlikler:** Öğrenciler çevrelerini gözlemler, sorular sorar ve çevre ile ilgili gözlemlerini yapar. Bu aşama, meraklı olmak ve hemen belirgin olmayan ayrıntıları fark etmekle ilgilidir.
- **Sonuç:** Konuyla ilgili farkındalık geliştirilir ve daha ayrıntılı araştırılmaya değer ana unsurlar veya alanlar belirlenir. Örneğin bir ağacın yapraklarının farklılığını keşfeder ya da meyve ağacındaki meyveyi farkederek ve inceler.

2-KEŞFETME

İkinci aşama, açık hava eğitiminde keşif, öğrencilerin kendine güvenlerini ve yaratıcılıklarını geliştirmelerine olanak tanır ve bu da öğrenmeye yönelik motivasyonlarının artmasını ve devam etmesini sağlar. Okullarda Orman pedagojik döngüsünün ikinci aşaması “Keşfet”, doğaya daha derinlemesine dalarak yeni bilgiler keşfetmeyi içerir. Öğrenciler bilgi arayışına girer, bir konuyu (herhangi bir şey olabilir – her zaman bir problem perspektifinden etkinliği çerçevelemeyin, neyin iyi olduğunu ve nedenini takdir edin) araştırır ve bunu çözmeyin veya korumanın yollarını planlar. Bu, aktif öğrenmeyle bağlantılıdır. Bu aşamada öğrenciler bir problemi çözmelerine yardımcı olacak araçları belirlemeleri gereken bir araştırma sürecine yönelirler; **doğru soruları sormak, cevaplar ve kaynaklar bulmak veya doğru kişilerle iletişim kurmak** olabilir.

Öğrencilerin ilk aşamada belirledikleri sorulara dayanarak, bu soruları keşif yoluyla cevaplama sürecini kolaylaştıran bir öğrenme planı oluşturulmalıdır. Öğrenme planı, Okullarda Orman temaları ve okul müfredatı ile bağlantılı olmalıdır. Okullarda Orman temaları aracılığıyla ekosistemlerin ve ormanların keşfi, müfredatın öğrenme hedefleri ile uyumlu olmalıdır.

Keşfetmenin Yolları...Her yaş grubundaki öğrenciler, sorularını farklı şekillerde keşfedebilirler. Keşfederken kullanılacak bazı öneriler aşağıda verilmiştir.

- **Farklı Renklerde Çalışma Sayfası Oluşturun:** İlbahar, yaz ve sonbaharla ilişkilendirilen renkler veya yeşil tonları içeren bir çalışma sayfası hazırlayın. Öğrencilerden, sayfadaki renklerle aynı renkte doğadaki nesnelere bulmalarını isteyin. Bu etkinlik, genç öğrencilerin tüm terimleri bilmeden biyoçeşitliliği anlamalarına yardımcı olur. (Norveç örneği)
- **Topluluğunuzla Bağlantı Kurun:** Orman Genel müdürlüğü veya yerel bir koruma kuruluşunun öğrenciler için belirli bir konu hakkında atölye çalışmaları sunup sunmadığını öğrenin. Doğal malzemelerle sanat eserleri oluşturun ve yerel kütüphaneniz veya toplum merkezinizle bağlantı kurarak bir sergi düzenleyin. (Rusya örneği)
- **Doğa Bilimcileri, Yerli Topluluklar, Entomologlar veya Diğer Çevre Uzmanları ile Toplantı Düzenleyin:** Doğayı keşfetmek için uzmanlarla bir toplantı organize edin. (Bangladeş örneği)
- **Bir Milli Parkı Ziyaret Edin:** Kahve telvesi ve miselyum sporları ile mantar yetiştirin. (Danimarka örneği)
- Ortaokul öğrencileri için, Okullarda Orman Pedagojik döngüsünün ikinci aşaması olan “**keşfetme**”, seçilen soruyla ilgili daha derinlemesine araştırmalar yapmayı içerebilir ve çeşitli kaynaklardan bilgi toplayabilir. Etkinlikler, okul arazisinde bulunan farklı türleri haritalama, türleri isimlendirme, gözlemlenen türlerle ilgili veri toplama (örneğin kuş veya böcek sayımları) ve araştırma yapmayı içerebilir. Bu tip etkinlikler veri toplamanın ve doğayla bağlantı kurmanın iyi yollarıdır.

Öğretmene not:

Öğretmen eylem planında belirttiği, uygulayacağı etkinlikte aşağıdaki 3 başlığı hayata geçirmesi beklenir.

“**Keşfet**” aşaması etkinlik içinde aşağıdaki başlıklara göre planlanmalıdır.

- **Amaç:** Gözlem ve inceleme yaptığı alandaki konunun farklı yönlerini araştırmak ve denemeler yapmak.
- **Etkinlikler:** Uygulamalı etkinlikler ile bu aşama keşif ve deney yapmayı teşvik eder.
- **Sonuç:** Konuyla daha derinlemesine bilgi edinilir ve daha geniş bir anlayış kazanılır.

3-ANALİZ ETME

Öğrencilerin bir konuyu gözlemleyip, inceleyip ve keşfettikten sonra, gözlemlenen ve keşfedilen bilgileri analiz edip yansıtması önemlidir. Böylece bu yeni bilgileri dönüştürebilirler. Bu süreç, öğrencilerin yeni bilgileri görselleştirmelerine ve yer yüzündeki yaşamı sürdüren temel yapıları anlamak için eleştirel düşünme becerilerini kullanmalarına yardımcı olur. Bu aşamada, yeryüzündeki yaşam ağının canlıların karşılıklı bağımlılığını ve ilişkisini keşfederler.

Okullarda Orman pedagojik döngüsünün üçüncü aşamasında; öğretmenler, öğrencilerin bilgileri işleyip sentezlemelerine yardımcı olmalı ve doğal süreçler ile **çevre, toplum veya ekonomi** arasındaki bağlantıları anlamalarını derinleştirmelerini sağlamalıdır. Öğrenciler analiz yaparken, elde ettikleri yeni bilgiler davranış değişikliği ve eylem için kullanılmalıdır.

Eylem Analizi...

Öğrenciler yeni bilgiler topladıktan sonra analiz yapabilirler ya da analizi, keşif ile aynı anda gerçekleşebilir. İşte üçüncü aşamada ne zaman ve nasıl gerçekleşebileceğine dair bazı örnekler:

- Kuzey İrlanda'daki öğrenciler, okul arazilerinde gözlemleyebildikleri kuş türlerinin sayısını ve türlerini topladılar. Öğrenciler bu verileri analiz ettiklerinde, mevcut kuş türlerinin altıdan az olduğunu ve birkaç yerli türün eksik olduğunu buldular. Bu yeni bilgi, öğrencileri okul arazilerini kuşlar için daha cazip bir habitat haline getirmek amacıyla ağaç dikme, gölet yapma ve çeşitli yürüyüş yolları oluşturma konusunda okul yönetimini ikna etmeye yönlendirdi. Birkaç ay sonra öğrenciler, okul arazisindeki kuş türlerinin sayısını ve çeşitlerini tekrar gözlemlediklerinde, her yerde anlamlı bir artış gördüler!
- İngiltere ve Malta'da, öğrenciler yerel flora ve fauna veya çevresel göstergeler (örneğin hava kirliliği) hakkında veri toplayarak vatandaş bilimi projelerine katılırlar. İngiltere'de öğrenciler, verilerini iRecord uygulamasına katkıda bulunabilirken, Malta'da öğrenciler çevresindeki değişimleri takip etmek için NASA'nın GLOBE Observer uygulamasını kullanırlar.

Doğadaki değişimlerin gözlemlenip, analiz edildiği çeşitli örnekleri siz de okulunuzda uygulayabilirsiniz.

Analiz Aşamasında Dikkat Edilmesi Gerekenler...

- **Analiz, Eyleme Yönlendirir:** Analiz, bazen 'araştırma' veya 'soruşturma' olarak adlandırılır. Öğrenciler bakıp gözlemledikten ve keşfetmeden sonra, analiz süreci, elde edilen bilgileri bilgiye ve dolayısıyla eyleme dönüştürür.
- **Analiz, Veri ile Etkileşimdir:** Bu ulusal yaban hayatı veri tabanına katkıda bulunmaktan, mevcut verileri analiz ederek daha büyük sorular ortaya çıkarmaya kadar geniş bir yelpazededir. Analiz çeşitli biçimlerde olabilir – matematiksel veya istatistiksel, beyin fırtınası ve tartışmalar, laboratuvar çalışmaları vb. (Öğrencilerin yaş grubuna göre daha basit düzeye indirilebilir.)
- **Bireysel veya Grup Halinde Yapılabilir:** Analiz etkinlikleri öğrenciler tarafından bireysel olarak veya gruplar halinde yapılabilir ya da öğretmenler tarafından yönlendirilebilir. Gerekirse diğer uzmanlardan yardım alınabilir.

- **Açık Hava ve Kapalı Alanlar Arasında Köprü Kurar:** Analiz etkinlikleri, açık hava ve kapalı alan öğrenme ortamları arasındaki boşluğu köpüleyebilir ve müfredat standartları ile bağlantı kurmaya yardımcı olabilir.

Öğretmene not:

Öğretmen eylem planında belirttiği, uygulayacağı etkinlikte aşağıdaki 3 başlığı hayata geçirmesi beklenir.

“Analiz” aşaması etkinlik içinde aşağıdaki başlıklara göre planlanmalıdır.

- **Amaç:** Keşfettikleri bilgileri yorumlamak ve anlamak.
- **Etkinlikler:** Verileri inceleme, desenler veya eğilimler belirleme ve bulguları değerlendirme. Bu aşama genellikle eleştirel düşünme ve problem çözme içerir.
- **Sonuç:** Bulguların anlamı hakkında net bir anlayış geliştirilir ve bunların ilk gözlemlerle nasıl ilişkilendiği anlaşılır.

4. UYGULAMA VE GELİŞTİRME

Okullarda Orman pedagojik döngüsünün son aşamasıdır. Amacı öğrencilerin yeni elde ettikleri bilgileri eyleme dönüştürmelerini ve doğayla ilişkilerinde derinleştirmelerini sağlamaktır.

Uygulama, bitki ve hayvanlara ilgi duymak, hizmet öğrenimi, sürdürülebilir tüketim ve biyoekonomi, açık hava etkinlikleri, koruma eylemlerine katılmak gibi birçok uygulamaları alabilirken; gelişme hem bizlerin hem de çevrenin sürdürülebilir bir şekilde var olmasını sağlamak için sorumluluk almayı ve eyleme geçmeyi ifade eder. Ayrıca, Okullarda Orman Programının misyonuna, okulun, velilerin ve toplumun diğer kısımlarını da dahil etme fırsatı sunar. Tüm okul veya daha geniş toplumu doğayla bağlantı kurmaya davet eder.

Nasıl Görünür?

Aşağıda, uygulama ve geliştirme öğrenciler için nasıl görünebileceğine dair bazı örnekler bulunmaktadır:

- Öğrenciler, örneğin istilacı yabancı türleri ortadan kaldırarak ve endemik türleri geri getirerek veya okul arazilerini yeniden yabanileştirerek yerel ekosistemleri restore etmek için harekete geçerler.
- Öğrenciler, çevre ile geçmiş ve güncel sosyo-politik meseleler arasındaki bağlantıları tespit edip anlayabilir ve çözümler için çalışabilirler.
- Öğrenciler, topluluklarında aktif liderlik rolü üstlenirler ve yerel, bölgesel veya ulusal düzeyde karar verme süreçlerine katılırlar.
- Öğrenciler, çevrelerindeki doğayı izler ve biyoçeşitliliğin ve peyzajların güzelliğini takdir ederler.

Öğretmene not:

Öğretmen eylem planında belirttiği, uygulayacağı etkinlikte aşağıdaki 3 başlığı hayata geçirmesi beklenir.

“Uygulama ve Geliştirme” aşaması etkinlik içinde aşağıdaki başlıklara göre planlanmalıdır.

- **Amaç:** Bilgiyi pratik bir şekilde uygulamak ve sonuçları geliştirmek.
- **Etkinlikler:** Çözümler uygulama, süreçleri iyileştirme veya analizlere dayalı yeni fikirler geliştirme. Bu aşama, pratik uygulama ve büyüme üzerinde yoğunlaşır.
- **Sonuç:** Somut sonuçlar elde edilir, gelişim teşvik edilir ve daha fazla gelişim ve başarı için fırsatlar yaratılır.

BÖLÜM 3

PROGRAMIN TEMALARI

Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı-FEE'nin **GAIA 20:30 Stratejisi** doğrultusunda, Okullarda Orman Programı tarafından öncelikli olarak değerlendirilen zorluklar **iklim eyleminin güçlendirilmesi, çevresel kirliliğin azaltılması ve küresel biyoçeşitliliğin korunmasıdır**. Bu 3 hedef kapsamında aşağıdaki temaları seçerken kesişen hedefler olarak görülmektedir.

1. Orman Ekosistemi ve Biyoçeşitlilik
2. Orman Ekosistemi ve Su
3. Orman Ekosistemi ve Orman Ürünleri
4. Orman Ekosistemi ve İklim Değişikliği
5. Orman Ekosistemi ve Toplum
6. Orman Ekosistemi ve Yenilik

Öğretmene not:

Yukarıdaki temaların her biri için eylem planlarında **en az ikişer hafta** o temalarla ilgili etkinlik planlaması gerekmektedir. Örneğin; Öğretmenimiz iki hafta üst üste veya toplamda en az iki hafta etkinliklerinde “**Orman Ekosistemi ve Biyoçeşitlilik**” konusunu ele almalıdır.

Aşağıda yer alan temaların **açıklamaları doğrultusunda** öğrencilerinizin yaş grubuna ve uygulayabileceğiniz etkinlik saatine göre etkinlik planlamalıdır.

2024-2025 Eğitim Öğretim Yılı için Örnek Eylem Planı için Bölüm 4'e bakabilirsiniz.

Okullarla ilgili etkinlik arıyorsanız kaynakça kısmında, etkinlikler havuzundan etkinliklere erişebilirsiniz.

1. Orman Ekosistemi ve Biyoçeşitlilik

Orman Ekosistemleri tüm orman türleri, (tropikal ormanlardan boreal ormanlara kadar) bitkiler, hayvanlar ve mikroorganizmalar için geniş bir habitat çeşitliliği sunar. Ancak, bu biyolojik olarak zengin sistemler, büyük ölçüde insan faaliyetleri nedeniyle giderek artan bir tehdit altındadır. Biyoçeşitlilik, aynı zamanda ekosistem hizmetleri için de kritik öneme sahiptir. Doğanın sunduğu hizmetler arasında tozlaşma, iklim ve hava durumu düzenlemesi, sel koruma, toprak verimliliği, gıda, yakıt, lif ve ilaç üretimi ve temiz su gibi hizmetler bulunur. (<https://www.eea.europa.eu/themes/biodiversity/intro>)

Okulları, çevrelerindeki orman ekosistemlerini; okul arazilerinden, yerel, şehir veya coğrafi bölgelerindeki ormanlara ve ulusal ormanlara kadar incelemeye teşvik ediyoruz. Bu ekosistemlerin biyolojik olarak neden bu kadar önemli olduğunu keşfetmelerini ve onları korumak için yollar araştırmalarını öneriyoruz. Ayrıca, öğrencilerin **ekolojik ağı** öğrenmelerini ve türler arasındaki veya farklı ekosistemlerdeki spesifik yapıların etkileşimini anlamalarını teşvik ediyoruz. Bu, öğrencilerin doğanın süreçlerini daha iyi anlamalarına yol açmaktadır.

2. Orman Ekosistemi ve Su

Ormanlar dev süngerler gibi davranarak yağışlı mevsimlerde yağmuru emer ve kurak zamanlarda yavaşça serbest bırakır. Sünger etkisi ve ağaç gövdeleri, dalları ve orman çöpleri ile suyun yolunu tıkayarak akıntı yönündeki ani sellerin şiddetini azaltmaya yardımcı olabilirler. Ormanlar doğal filtreleme sağlar ve yerel sulara ulaşan yağmur suyu akışını ve kirleticileri azaltarak akarsu su kalitesinin ve havza sağlığının iyileştirilmesine yardımcı olurlar. Ormanlar toprak erozyonunu en aza indirerek ve tortuyu azaltarak yüksek su kalitesini korur.

Örneğin; Mangrov ormanları suda yetişir ve biyolojik çeşitliliğin sıcak noktaları, iklim direncinin temel taşları ve dünya çapında kıyı toplulukları için bir geçim kaynağıdır. (<https://www.nature.org/en-us/what-we-do/our-insights/perspectives/state-of-world-mangroves/>)

Yosun ormanları, binlerce deniz canlısı için yiyecek ve barınak sağlayan eşsiz su altı ekosistemleridir. (<https://oceanservice.noaa.gov/facts/kelp.html>)

Okulları, farklı ekosistemler ve ormanlar arasındaki ilişkiyi ve suyun bunların her birinde oynadığı rolü incelemeye teşvik ediyoruz. Öğrenciler, su kaynaklarına ve ekosistem işlevlerine zarar vermeden ormanların çok çeşitli sektörel faydalarını (evsel, tarımsal, endüstriyel ve ekolojik) en üst düzeye çıkarmanın zorluklarını araştırmaya davet edilmektedir. En önemlisi, okulları sağlıklı ekosistemler ve yüksek su kalitesi sağlamaya yardımcı olacak ve birçok farklı orman türünü korumanın önemi konusunda farkındalık yaratmaya yardımcı olacak pratik çözümler üretmeye teşvik ediyoruz.

3. Orman Ekosistemi ve Orman Ürünleri

Ormanlar da dahil olmak üzere farklı ekosistemler, bağımlı olduğumuz bir dizi kaynak sağlar. Ormanlarda veya diğer habitatlarda bulunan doğal kaynaklardan elde edilen bir şeyi kullanmadan bir günü geçirmek imkânsız olurdu. Bu yakacak odun, gazete, mobilya, ilaç ya da gıda olabilir. Doğrudan bağlantı kurabileceğimiz bu tür ürünlerin yanı sıra, ormanlar daha az belirgin fayda ve hizmetler de sunmaktadır.

Okulları, "gıda, malzeme ve enerji üretmek için ekinler, ormanlar, balıklar, hayvanlar ve mikro-organizmalar gibi kara ve denizdeki yenilenebilir biyolojik kaynakları kullanmak" anlamına

gelen **biyoekonomi** gibi kavramları keşfetmeye teşvik ediyoruz. Öğrenciler, ekosistemlerin ve ormanların hem insanlar hem de diğer flora ve fauna için nasıl çok çeşitli kaynaklar ve faydalar sağladığını keşfetmeye davet edilmektedir.

4. Orman Ekosistemi ve İklim Değişikliği

Hem deniz hem de kara ekosistemleri, özellikle de her türden ormanlar, karbon emisyonlarının tutulması ve depolanmasında önemli bir rol oynamakta ve böylece iklimin düzenlenmesine yardımcı olmaktadır. Okulların, karbon depolama tesisleri olarak ormanları ve yeniden ağaçlandırmanın önemini incelemeye ve yerel koşulları araştırmayı amaçlayan faaliyetleri artırmalarını hedeflemelerini istiyoruz.

Atmosferdeki CO₂ miktarını azaltmanın iki yolu vardır: daha az CO₂ salınımı yapmak ve CO₂'yi atmosferden alıp depolamak. Ağaçlar her ikisini de yapabilir. Ormanlar iklimin düzenlenmesinde kilit bir role sahiptir. Ağaçlar besinlerini, atmosferdeki CO₂'yi emen ve karbonu gövdelerinde odun olarak ve köklerinin içindeki ve çevresindeki toprakta organik madde olarak depolamayı içeren fotosentez işlemi yoluyla üretirler.

Diğer taraftan, yükselen deniz seviyeleri ve aşırı hava olayları gibi iklim değişikliğinin etkileri ekosistemlerimizi büyük ölçüde etkilemektedir. Öğrencileri, iklim değişikliği ve farklı ekosistem türleri arasındaki neden-sonuç ilişkisi hakkında bilgi edinmeye teşvik ediyoruz.

5. Orman Ekosistemi ve Toplum

Ormanlar, insanlar ve toplumları için her zaman büyük önem taşımıştır. Tarihte bahsedildiği üzere atalarımız yiyeceklerini avlanarak ve ormanlardan bitki toplayarak elde etmişlerdir. İnsanlar tarım yapmak ve üzerine bina inşa etmek için ormanları açmaya başlamadan önce, ormanlar Dünya'nın yüzey alanının yaklaşık %60'ını kaplıyordu. Günümüzde ise ormanlar yaklaşık %30'luk bir alanı kaplamaktadır. Uygarlığın gelişmesine rağmen, özellikle gelişmekte olan ülkelerde insanlar hayatta kalmak için hala ormanlara bağımlıdır.

Ormanlar sadece kereste ve yakacak odun değil, aynı zamanda gıda, ilaç ve elyaf gibi geniş bir ürün yelpazesi sunmaktadır. Dünyanın dört bir yanındaki toplumlar yerel ekosistemleri ve ormanlarıyla ürünler ve bunlara bağlı geçim kaynakları, gelenekler ve inançlar aracılığıyla bağlantılıdır; okullarımızı şehirlerindeki, bölgelerindeki ve ülkelerindeki bu bağlantıları keşfetmeye teşvik ediyoruz. Ayrıca okulları, yasadışı ağaç kesimi ve tarımın yaygınlaşması nedeniyle evlerini kaybetme riski altında olan toplulukları incelemeye teşvik ediyoruz. Geçim kaynaklarını iyileştirirken ve sürdürülebilir işler yaratırken, öğrenciler sürdürülebilir ormancılık yoluyla yoksulluğu azaltmanın yollarını araştırabilirler. Mümkün olan yerlerde, yerel toplulukları araştırın ve onlarla iletişime geçin. Ormanla ilgili işler yapar kişi ve toplulukları bilgi ve uzmanlıklarını öğrencilerinizle paylaşın.

6. Orman Ekosistemi ve Yenilik

Orman ekosistemi, sadece ham maddeler değil, aynı zamanda ilham kaynakları da olabilir. Öğrencilerinize [Biyofilik tasarım](#) ve [biyomimikri mimarisi](#) gibi kavramlar hakkında bilgi edinmeleri sağlayabilir, modern hayatın zorluklarına nasıl doğal çözümler bulabileceklerini tartışıp, öneri sunmalarını isteyebilirsiniz. Bitki bazlı boyalar, doğal lifler ve daha fazlası aracılığıyla yaratıcılıklarını geliştirecek etkinlikleri yaptırabilirsiniz. Okulları, günümüz çevre sorunlarını araştırmaya ve doğadan ilham alarak gerçek çözümler tasarlamaya teşvik ediyoruz. Öğrencileri doğada ve doğayla birlikte yaratmaya ve yenilik yapmaya davet ediyoruz.

BÖLÜM 4

DÜNYAMIZI DÖNÜŞTÜRMEK İÇİN 17 AMAÇ!

25-27 Eylül 2015 tarihlerinde New York'taki Birleşmiş Milletler Genel Merkezi'nde Devlet, Hükümet Başkanları ve Yüksek Temsilciler 2015-2030 yılları için 17 **Sürdürülebilir Kalkınma Amacı (SKA)** üzerinde anlaşmaya vardılar. Ayrıntılı bilgi için [tıklayınız](#).

Önümüzdeki yıllar için insan merkezli hedeflere yönelik dönüştürücü gündemin çağdaş küresel zorluklarla yüzleşmeye hazır olması nedeniyle 2015 yılını sürdürülebilirlik için bir dönüm noktası olarak belirlediler. SKA'lerin ekonomik, sosyal ve çevresel boyutları yoksulluk, açlık, hastalık, korku ve şiddet, eğitim, sağlık, sosyal koruma, sanitasyon, güvenlik, sürdürülebilir yaşam alanları ve enerji konularını ele almayı amaçlamaktadır. Aşağıda, Okullarda Orman Programının Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının katılımı ve katkısı hakkında daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

Orman Ekosistemi ile ilgili 6 Temayı çalışırken aşağıdaki SKA başlıklarıyla ilgili etkinlikleri eylem planınıza ekleyebilirsiniz.

Okullarda Orman Programı, her türlü sosyal ve kültürel arka plana uyarlanabilen kapsayıcı bir programdır. Birçok ülkede halk geçimlerini orman kaynaklarından sağlamaktadır (gıda, yakıt, inşaat veya satış için odun, diğer orman ürünleri.) Program, bilgi yoluyla ve insanlar ve ormanlar için sürdürülebilir çözümler bularak bu insanların geçimini sağlamaya çalışmaktadır.

Okullarda Orman Programının arkasındaki ilkelerden biri açlığı sona erdirmek, gıda güvenliğini sağlamak ve beslenmeyi iyileştirmek ve sürdürülebilir tarımı teşvik etmektir. Ağaç dikme etkinlikleri gibi ekosistemlerin korunmasına yardımcı olan ve arazi ve toprak kalitesini kademeli olarak iyileştiren tarımsal uygulamaların hayata geçirilmesi hedeflenmelidir. Program çerçevesinde birçok okul, okul arazisinde bir bahçe kurmaya karar vermekte ve bu bahçede öğrencilere sürdürülebilir yetiştirme teknikleri, yerel gıda ürünleri ve tarımda biyoçeşitliliğin önemi öğretilmektedir.

Okullarda Orman Programının bir diğer ilkesi de sağlıklı yaşam sağlamak ve her yaşta herkesin refahını teşvik etmektir. Orman Ekosistemi ve Toplum teması aracılığıyla okullar, gençlerin ve daha geniş anlamda toplumun sağlık ve refahını teşvik etmeye, sağlık ve güvenlik ile çevresel bağlantılar kurmaya teşvik edilmektedir. Bu mevcut sağlıkla ilgili acil durumu ve yeni hastalıkların ortaya çıkışının doğal alanlara saldırı ile olan güçlü bağlantısı göz önüne alındığında özellikle önemlidir.

Okullarda Orman Programının bir diğer temel amaçlarından biri, kapsayıcı ve eşitlikçi kaliteli eğitim sağlamak ve herkes için yaşam boyu öğrenme fırsatlarını teşvik etmek, ilgili becerilere sahip gençlerin ve yetişkinlerin sayısını artırmak ve tüm öğrencilerin (tüm okul topluluğuna atıfta bulunarak) sürdürülebilir kalkınmayı ve doğa ile uyumlu yaşam tarzlarını teşvik etmek için gereken bilgi ve becerileri edinmelerini sağlamaktır.

Okullarda Orman Programı, tüm öğrenci ve öğretmenlere programla ilgili faaliyetlere eşit katılım hakkı tanıyarak toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için çalışır.

Okullarda Orman Programı, su ve sanitasyonun sürdürülebilir kullanımı konusunda öğrencilerin farkındalığını artırmaktadır. Orman Ekosistemi ve Su teması hem yerel hem de küresel anlamda suyun önemini ortaya koyarak ve basit eylemlerle su kullanımının önemli ölçüde nasıl azaltılabileceğine dair çözümler sunarak özellikle bu konuya odaklanmaktadır.

Okullarda Orman Programı, okullarda, öğrencilerin ve öğretmenlerin evlerinde ve daha geniş toplumda enerji tüketimini azaltmak için enerji tasarrufu girişimlerini ve yenilikçi çözümleri teşvik eder. Okulun tüm üyeleri, enerji konularında farkındalığı artırmak ve okul içinde enerji verimliliğini geliştirmek için birlikte çalışmaktadır. Ayrıca, öğrenciler evde nasıl enerji tasarrufu yapacaklarını öğrenirler.

Okullarda Orman Programı, çalışma ortamında da giderek artan bir öneme sahip olan sürdürülebilirlik konularının derinlemesine anlaşılmasını teşvik etmekte ve desteklemektedir. Program sayesinde öğrenciler sürdürülebilir kalkınmada liderlik yapmayı ve sürdürülebilir çözümler bulmayı öğrenmektedir. Edinilen bilgi ve deneyimler, sürdürülebilirlik konularıyla ilgili istihdama olan ilgilerini daha da artırabilir ve işgücü piyasasındaki fırsatlarını genişletebilir. Program aynı zamanda yerel kültür ve ürünleri tanıtan sürdürülebilir turizmi teşvik etmekte, orman toplumunun yanı sıra mitlerine, yasalarına ve kurallarına saygıyı aşılama ve ormanla ilgili işler gibi fırsatları artırmaktadır.

Okullarda Orman Programı aracılığıyla eğitim sektöründe sürdürülebilir kalkınma alanında yenilik geliştirilmektedir. Özellikle Orman Ekosistemi ve Yenilik teması ile yaratıcılık ve yenilikçilik alt teması, sürdürülebilir yenilikler ve uygulamalar konusunda bilimsel araştırmalar için bir çerçeve sağlamaktadır.

Orman Ekosistemi ve Toplum ile Orman Ekosistemi ve orman ürünleri temaları aracılığıyla öğrenciler, okullarının ve kişisel yaşam tarzlarının çevresel etkilerini nasıl azaltacaklarını öğrenirler. Okul ortamında sorumlu davranışları teşvik ederek, öğrenciler aynı zamanda ülkelerindeki ve yurtdışındaki kültürel ve doğal mirasa nasıl değer vereceklerini ve koruyacaklarını da öğreneceklerdir.

Okullarda Orman Programı, ulusal ve yerel kültürlerle ve bağlamlara uyarlanmaya izin veren küresel bir programdır. Bugüne kadar 28 ülke programı uygulamaktadır. Uluslararası koordinasyon, ağı genişletmek ve sürdürülebilir kalkınma için eğitime herkesin erişimini sağlamak amacıyla sürekli olarak yeni ülkeleri katılmaya teşvik etmektedir.

“Orman Ekosistemi ve orman ürünleri” teması aracılığıyla sorumlu tüketim ve üretimi desteklemektedir. Öğrenciler tüketim alışkanlıkları üzerine düşünmeye ve kaynakların daha sürdürülebilir kullanımı için fikir ve çözümler geliştirmeye teşvik edilmektedir. Geri dönüşüm ve atıkların azaltılmasına yönelik eğitim, programın ayrılmaz bir parçasıdır.

Okullarda Orman Programı “Orman Ekosistemi ve iklim değişikliği” teması aracılığıyla, iklim değişikliği eğitimini geliştirmekte ve iklim değişikliğinin azaltılması, etkilerinin azaltılması, adaptasyonu ve erken uyarı konularında öğrenciler ve öğretmenler için farkındalık yaratmaktadır.

Okullarda Orman Programı birçok ülkenin kıyılarını korumanın yanı sıra deniz yaşamı için zengin bir habitat sağlayan [mangrovlar](#) gibi orman temelli tüm ekosistemler ve sağladıkları hizmetler konusunda farkındalık yaratmayı amaçlamaktadır.

Okullarda Orman Programı, okullarda geliştirilen ve uygulanan birçok farklı faaliyet aracılığıyla karasal ekosistemlerin korunmasını, restorasyonunu ve sürdürülebilir kullanımını teşvik etmektedir. “Orman Ekosistemi ve Biyoçeşitlilik” teması, özellikle bitkiler ve bunlarla ilişkili türlere vurgu yaparak biyoçeşitliliğe odaklanmaktadır. Öğrencileri biyoçeşitlilik ve önemi hakkında eğitmeyi ve korunması için olumlu adımlar atmaya teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Adalet ve demokratik değerler Okullarda Orman Programının ayrılmaz unsurlarıdır. Çünkü öğrencilerin sorumluluklarının ve çevreleri üzerindeki etkilerinin daha fazla farkında olmalarını amaçlamaktadır. Program, çocuklara çevrenin korunması söz konusu olduğunda oynayacakları bir rol olduğunu öğretmekte ve böylece onlara bir güçlenme duygusu sağlamaktadır. Ayrıca öğrencilerin sorgulama becerilerini ve eleştirel düşünme yetilerini de geliştirmektedir ki bunlar gelecekte barış ve adaletin sağlanması açısından kilit yetkinliklerdir.

Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim aracılığıyla, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri dünya çapındaki Okullarda Orman Programı ağı içinde uygulanmaktadır. Program hem uluslararası hem de ulusal düzeyde, yeni projeler geliştirmek ve sürdürülebilir kalkınma için çaba gösteren girişimleri desteklemek amacıyla kurumsal ve şirket ortaklarıyla iş birliği yapmaktadır.

BÖLÜM 5

PROGRAMIN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Okullarda Orman Programında, her yılın koordinatörlükçe belirlenen güncel temasına göre okulların eylem planı hazırlaması zorunludur. Her yıl uluslararası koordinatörlük tarafından **tüm ülkelerin aynı tema çalışması** hedeflenir. Okullarda Orman Türkiye her eğitim öğretim yılı başında Türkiye okullarına duyurusunu yapar.

Eylem planı öğretmenlerimizin okul çalışmalarından bildiği “yıllık plan” formatında hazırlanmaktadır. Öğretmenlerden programla ilgili eylem planı hazırlarken, aylara göre hangi grubun (Orman komitesi-orman timi ve koordinatör öğretmen) neler yapacağını ayrıntılı bahsedildiği bir plan hazırlanması beklenir.

2024-2025 Eğitim Öğretim yılı çalışılması zorunlu teması "**Orman Ekosistemi**" olarak belirlenmiştir. **Okul “Orman Ekosistemi” konusunun ayrıntılı olarak çalışırken, alt temalarla ilgili en az 2 hafta aşağıda yer alan temalarla ilgili etkinlikler planlamalıdır.**

Bu alt temalar:

1. Orman Ekosistemi ve Biyoçeşitlilik
2. Orman Ekosistemi ve Su
3. Orman Ekosistemi ve Orman Ürünleri
4. Orman Ekosistemi ve İklim Değişikliği
5. Orman Ekosistemi ve Toplum
6. Orman Ekosistemi ve Yenilik

Okullarımızın özellikle temalarla ilgili bilgilendirilmesi ve yeni örnek eylem planları ile yönlendirilmesi sağlanacaktır. Aşağıda yer alan taslak eylem planı okullarımıza bir çerçeve oluşturması açısından hazırlanmıştır. Öğrenci yaş grubuna göre etkinlikler farklılaştığı için taslak bir eylem planı oluşturulmuştur. Öğretmenlerimiz, eylem ve etkinlik kısmına [kaynakça etkinlik örnekleri](#) bölümünden ilgili etkinlikleri seçip ekleyebilirler. Dilerseniz kendi planladığınız etkinlikleri de planınıza ekleyebilirsiniz.

İstenilen konu başlıkları sizlere fikir vermesi ve öğretmenlere bir çerçeve çizmek için tasarlanmıştır. Etkinlik başlıklarının planda etkinlik olarak farklılaşabileceğini, fakat başlık olarak **“Eylem ve Etkinlikler, Uygulamalar”** bölümlerin kalması gerekmektedir.

2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
.....OKULU
OKULLARDA ORMAN PROGRAMI
YILLIK EYLEM PLANI

AYLAR	EYLEM ve ETKİNLİKLER	UYGULAYANLAR	ÖĞRETMENE NOT
EKİM	<ul style="list-style-type: none">Öğretmenlerin katılımıyla Okullarda Orman program tanıtım toplantısı yapılması,Okul Aile Birliği Genel Kurulu'nda, velilere Okullarda Orman Programı hakkında sunum veya bilgilendirme yapılması,Okul web sayfası aracılığıyla velilerin ve kamuoyunun Okullarda Orman Programı hakkında bilgilendirilmesi,Orman timi öğrencilerinin belirlenmesi ve timin oluşturulması,Okullarda Orman komitesinin oluşturulması,Okullarda Orman panosunun oluşturulması, okulda fiziki yerinin belirlenmesi,“Orman Ekosistemi” teması ve alt temalarında çalışmak üzere komite ve tim üyelerinden haftalık veya aylık toplantılara başlanması,Zümrelerden konuya ilişkin yıllık plan için öneri ve etkinlik alınması, (Bu bölümde sadece Program koordinatör öğretmeni de planın etkinliklerini belirleyebilir.)Okullarda Orman Programı eylem planının hazırlanması ve planın okuldaki idare ve öğretmenler/zümreler odalarının panolarına asılması.Orman Ekosistemi ile ilgili sloganların, yazıların, bilgilendirmelerin hazırlanıp okulda uygun yerlere asılması.	<p>Koordinatör Öğretmenin koordinasyonunda okulun idari birimlerinin ve öğretmenlerinin bilgilendirilmesi.</p> <p>Veli ve Okul aile birliğinin bilgilendirilmesi.</p> <p>Orman timinin Bilgilendirilmesi.</p>	<p>Programın ilk ay etkinlikleri Orman Komitesinin, orman timinin oluşturulması, web sayfasına programı uyguladığınızla ilgili haber yapılması, Programın öğrencilere tanıtılmasını içerir. <u>Bu bölüm standart her planda olması ve uygulanması gerekir.</u></p> <p>Ayrıca güncel temanın “Orman Ekosistemi” konusunun kısaca anlatılması ve giriş yapılması iyi olabilir.</p> <p>Orman komitesi: Okul idaresi ve zümrelerle oluşturulması gereklidir.</p>

<p style="text-align: center;">KASIM</p>	<p>Eylem planında etkinlik öncesi genel bilgilerle ilgili etkinlik ve/veya sunumların öğrencilere yapılması, çalışılması</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ağaçlar hakkında genel bilgilerin anlatılması. • Ağaç nasıl büyür? • Orman nedir? • Ormanlar nerelerde bulunur? • Ağaçların gövde katmanları nelerdir? • Ağaçların yüksekliği ve katmanları (üst, orta, alt) • Ağaçlar, çalılar ve bitkiler, Meşe, çam, kestane gibi ağaç türleri ile ilgili bilgi verilmesi. • Okulun bulunduğu çevredeki ağaçların neler olduğu ile ilgili çalışmaların yapılması. • Okulun bulunduğu il ve coğrafi bölgedeki ormanlar nelerdir? Ne tür ağaçlar vardır? • Ormanda yaşayan hayvanlar (kuşlar, memeliler, böcekler) • Hayvanların ormanda nasıl yaşadıkları ve hangi besinleri tükettikleri <p>Açık alan etkinlikleri ile okul bahçesi, park ve orman alanında gözlem ve inceleme yapma etkinlikleri içerisinde de bu çalışmalar yapılabilir.</p>	<p>Koordinatör Öğretmen koordinasyonunda orman timi ile okullarda orman programı kaynakçasından veya kendi etkinliklerinden seçeceği bir veya birkaç etkinliği yaptırmayı uygun olur.</p>	<p>ÖĞRETMENE NOT: Ormanlar konusunda ilginç bilgileri orman panosu veya okulun diğer alanlarında diğer sınıflara aktarmaları sağlanabilir.</p> <p>Açık alan etkinlikleri ile öğrencilere okul bahçesi, park ve orman alanında gözlem ve inceleme yapma etkinlikleri ile orman başlığı altında verilen başlıkları gözleme ve inceleme yapma fırsatı sunulmalı.</p> <p>Çevrelerinde gördükleri ağaçların resimlerini çekmeleri istenip her öğrencinin çektiği ağaç resimlerinden bir orman panosu hazırlanır. Ağaç resimlerini çizilebilir. Öğrencilerin yaş düzeylerine göre çeşitlenebilir. Okul bahçesindeki ağaçların altlarına isimleri yazılır.</p>
<p style="text-align: center;">ARALIK</p>	<p>Orman Ekosistemi ve İklim:</p> <p>Orman Ekosistemi ve Su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Besin zinciri ve doğal denge konusunda yaş grubuna göre etkinlikler yaptırılması • Bitki ve hayvanlar arasındaki ilişkiler nelerdir? Yaşam ağı nedir? • Ormanın biyoçeşitlilik ve iklim değişikliği ilgisi nelerdir? • Okulları, farklı ekosistemler ve ormanlar arasındaki ilişkiyi ve suyun bunların her birinde oynadığı rolün farkedilmesi. 	<p>Koordinatör Öğretmen koordinasyonunda orman timi ile okullarda orman programı kaynakçasından veya kendi etkinliklerinden seçeceği bir veya birkaç etkinliği yaptırmayı uygun olur.</p>	<p>ÖĞRETMENE NOT Nesli tükenen canlılar, iklim değişikliği ile ilgili bir belgesel izletilebilir.</p> <p>Ardından nesli tükenen canlıya duygularını anlatan bir mektup yazmaları istenir.</p>
<p style="text-align: center;">OCAK</p>	<p>Orman Ekosistemi ve Orman Ürünleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Gıda, malzeme ve enerji üretmek için ekinler, ormanlar, balıklar, hayvanlar ve mikro-organizmalar gibi kara ve denizdeki 	<p>Koordinatör Öğretmen koordinasyonunda orman timi ile okullarda orman programı</p>	<p>ÖĞRETMENE NOT Ormanlardan elde edilen ürünler ve hizmetler konulu bilgilendirme, film, ilgili kuruluşları ziyaret</p>

	<p>yenilenebilir biyolojik kaynakları kullanmak" anlamına gelen <i>biyoekonomi</i> gibi kavramları keşfetmeye yönelik etkinlikler ve çalışmaların gerçekleştirilmesi.</p>	<p>kaynakçasından veya kendi etkinliklerinden seçeceği bir veya birkaç etkinliği yaptırmayı uygun olur.</p>	<p>yapılabilir.</p> <p>Öğrenciler, ekosistemlerin ve ormanların hem insanlar hem de diğer flora ve fauna için nasıl çok çeşitli kaynaklar ve faydalar sağladığını keşfetmeye davet edilmektedir.</p>
ŞUBAT	<ul style="list-style-type: none"> Ormanın Önemi nedir? Kirlilik ve iklim değişikliği ile ilgili kavramlar çalışılabilir. (Ormanın hava temizliği ve su döngüsündeki rolü, Ormanların iklim üzerindeki etkileri) Kirlilik konusu ile ilgili etkinlikler orman timi ile yapılır. Orman haftası etkinlikleri planlanması. Ormanların korunması ve neden önemli olduklarına vurgu yapılmalıdır. İnsan faaliyetlerinin orman üzerindeki etkileri (ağaç kesimi, orman yangınları vb gibi olumsuz etkiler) 	<p>Koordinatör Öğretmen bu kısımda Kirlilik ile ilgili orman timi ile okullarda orman programı kaynakçasından veya kendi etkinliklerinden seçeceği bir veya birkaç etkinliği yaptırmayı uygun olur.</p>	<p>ÖĞRETMENE NOT: Hava- su ve toprak kirliliği konusunda öğrenci yaş grubuna göre bilgilendirme yapılabilir.</p> <p>Öğretmen Geri Dönüşümün önemini bu bölümde etkinlikler yaptırıp, vurgulayabilir.</p>
MART	<p>Orman haftası etkinlikleri ve Açık alan etkinlikleri:</p> <p>Orman haftası etkinliklerinin ay boyunca açık alanda bahçede, ormanda veya uygun bir parkta çeşitli etkinliklerle öğrencilerin açık alanda daha çok vakit geçirilmesi sağlanır.</p> <p>Orman Ekosisteminin Toplum açısından önemi vurgulanır.</p>	<p>Koordinatör Öğretmen bu kısımda orman haftası önce olmak üzere tüm ay genelinde ormanın önemi ve varsa orman haftası için uygun gördüğü etkinliklerinden seçeceği bir veya birkaç etkinliği yaptırmayı uygun olur.</p>	<p>ÖĞRETMENE NOT: Ayrıca Orman haftası etkinlikleri olarak tüm okula bilgilendirme, şiir, resim vb konularda çalışmalar yapılabilir.</p> <p>Ormanların önemi ve korumanın önemi konusunda bilgilendirme yapılacak etkinlikler planlanabilir.</p>
NİSAN	<p>Orman Ekosistemi ve Yenilik:</p> <p>Açık Alan etkinliklerinin planlanması Bahçedeki ağaçların tanınması, özelliklerine göre etiketlenmesi.</p> <p>Bir Ormanda veya bahçede yürüyüş yapmanın keyfi nasıl?</p> <p>Doğal yaşama saygı ve iz bırakmama kurallarının anlatılması ve öğretilmesi.</p>	<p>Koordinatör Öğretmen bu kısımda orman timi ile okullarda orman programı kaynakçasından veya kendi etkinliklerinden seçeceği bir veya birkaç etkinliği açık alanda yaptırmayı uygun olur.</p>	<p>ÖĞRETMENE NOT: Doğa Yürüyüşü ve Keşif. Doğadaki malzemelerle çalışma: Bitki bazlı boyalar, doğal lifler ve daha fazlası aracılığıyla yaratıcılıklarını geliştirecek etkinlikleri yaptırabilirsiniz. Okulları, günümüz çevre sorunlarını araştırmaya ve doğadan ilham alarak gerçek çözümler tasarlamaya teşvik ediyoruz. Öğrencileri</p>

			doğada ve doğayla birlikte yaratmaya ve yenilik yapmaya davet ediyoruz.
MAYIS	<p>Erozyon, kuraklık ve orman ekosistemleri arasındaki ilişkinin çalışılması:</p> <ul style="list-style-type: none">• Toprak Koruma,• Su Döngüsü,• Biyolojik Çeşitlilik ve Toprak Kalitesi,• Erozyonun Etkileri• İklim Etkisi <p>Yukarıdaki başlıklardan hareketle orman ekosistemine erozyonun etkileri nasıl olur? Erozyonu nasıl önleriz? Konulu etkinliklerin, çalışmaların yapılması.</p>	<p>Koordinatör Öğretmen bu kısımda erozyon ve orman ekosistemi ilişkisi kurarak orman timi ile okullarda orman programı kaynakçasından veya kendi etkinliklerinden seçeceği bir veya birkaç etkinliği yaptırmayı uygun olur.</p>	<p>ÖĞRETMENE NOT:</p> <p>Ormanlar erozyonu önlemede kritik bir rol oynar ve orman ekosistemlerinin korunması, toprağın ve çevrenin sağlığı için önemlidir.</p> <p>Erozyon deneyi ve/veya su döngüsü konusunda etkinlikler yaptırılabilir. Yağmur suyu hasatı konusunda bilgi verilebilir.</p>
HAZİRAN	<p>5 Haziran Dünya Çevre Günü Etkinliklerinin gerçekleştirilmesi.</p> <p><i>Tüm yıl yapılan çalışmaların yıl sonu raporunun hazırlanarak okul profilinden ilgili tarihlerde okul profilinden yüklenmesi.</i></p>	<p>Koordinatör Öğretmen bu kısımda Dünya Çevre Günü Etkinliklerini orman timi ile planlayarak tüm okulun bu konuda bilgi edineceği şekilde bir program yapar.</p>	<p>ÖĞRETMENE NOT:</p> <p>Okulda yapılan çevre günü etkinlikleri için orman panosu hazırlanır.</p> <p>Şiir resim kompozisyon gibi çalışmalarını da açık alan etkinliklerine ek olarak planlayabilir.</p> <p>Koordinatör öğretme yıl sonu raporunu hazırlar. Rapor, etkinliklerde çekilen fotoğraflarla desteklenmelidir.</p>

Koordinatör Öğretmen Ad Soyad

Okul Müdürü Ad Soyad

Değerli Koordinatör Öğretmenlerimiz,

Yukarıdaki taslak eylem planında öğretmene fikir vermesi için hazırlanmıştır. Okulun Eylem planında "Okulöncesi, ilkokul ve ortaokul" için yaş grubuna uygun etkinlikler planlanarak hazırlanması beklenir.

Eylem planının uygulanmasındaki genel amaç, orman ekosistemi ile diğer çevre konularının **enerji-kirlilik-iklim değişikliği-su-orman ürünleri** başlıklarının ilişkisinin kurularak, öğrenciye kazandırılması beklenmektedir. Etkinlikler, okul dışı faaliyetler ve ders içeriklerindeki (Hayat bilgisi, Fen ve Teknoloji, matematik, resim, müzik vb gibi derslerin kazanımları) çalışmalarla planınızı hazırlayabilirsiniz. Ders kazanımları ile ilişkilendirerek zümrelerle iş birliği yapılarak ders işlenişinde etkinliklerinizi yapabilirsiniz.

Daha önceki yıllarda eylem planı hazırlayan okullarımız, çalışmalarınızı hazırlarken üstteki yeni temaların mevcut planınızda değiştirilmesi önemlidir. **Sizden ricamız eski eylem planlarınıza alt temalara yer verecek şekilde revize etmeniz.** Etkinlikleri mevcut kendi etkinliklerinizden veya kaynakça bölümündeki etkinliklerden seçerek kullanabilirsiniz. Bu konuda bizim için önemli olan konu başlığına uygun etkinlik yaparak ilgili temanın orman timi ile çalışılmasıdır.

2024-2025 Eğitim Öğretim yılı çalışılması zorunlu teması "**Orman Ekosistemi**" olarak belirlenmiştir. **Okul "Orman Ekosistemi" konusunun ayrıntılı olarak çalışırken, alt temalarla ilgili en az 2 hafta aşağıda yer alan temalarla ilgili etkinlikler planlamalıdır.**

Alt temalar:

1. Orman Ekosistemi ve Biyoçeşitlilik
2. Orman Ekosistemi ve Su
3. Orman Ekosistemi ve Orman Ürünleri
4. Orman Ekosistemi ve İklim Değişikliği
5. Orman Ekosistemi ve Toplum
6. Orman Ekosistemi ve Yenilik

Orman Panosu konusunda ise her okulun görünür bir alanda sabit bir pano oluşturması önemlidir. Panosu olmayan okullarımız elektronik olarak hazırlayabilirler. Veli ve diğer okul öğrencileri ile paylaşabilirler. Panonun amacı orman timi dışında kalan öğrencilerin, öğretmenlerin, okul idarecilerin ve velilerin orman konusunda bilgi edinmelerini sağlayacakları bir bilgilendirme panosudur. Orman timinin etkinlik yaptığı aylar boyunca, aylık veya koordinatör öğretmenin uygun gördüğü zaman aralıklarında değişiklik yaparak panoyu orman timi ile birlikte hazırlanması önemlidir.

Yukarıdaki taslak plan dışında, örnek eylem planlarımıza [linkinden](#) ulaşabilirsiniz. **Eski eylem planları bu yılki değişiklikleri içermediği için size tavsiyemiz kendi okulunuz için plan hazırlarken taslak plan ve örnek etkinliklerinizi plana yerleştirerek hazırlamanızdır.** Aklınıza takılan sorularda okullardaorman@turcev.org.tr adresine yazmanızı ve iletişim numaralarından aramanızı rica ederiz.

Son söz olarak; Türkiye genelinde geniş bir katılımı ile devam eden Orman Programı, sizin özverili ve etkili katkılarınız sayesinde büyük bir başarıyla yürütülmektedir. Programın uygulanmasındaki rolünüz, çevre bilincini artırma ve doğal kaynakları koruma yolundaki adımlarımızı sağlamlaştırmaktadır. Bu süreçte göstermiş olduğunuz kararlılık ve profesyonellik, çocuklarımızın doğayı sevgiyle kucaklamasına ve çevreye duyarlı bireyler olarak yetişmelerine olanak sağlamaktadır. Gezegenimizin geleceği için yaptığınız bu önemli çalışmalarda sizinle aynı yolda yürümekten gurur duyuyoruz. Sizlerin desteği ve katkısı olmadan bu programın

bu kadar etkili ve yaygın olmasını başaramazdık. Hep birlikte, daha yaşanabilir bir dünya için el birliğiyle bu eğitim-öğretim yılında da çalışmaya devam edeceğimiz için mutluyum. Herkese doğada öğrencileriyle keyifli, bolca vakit geçirebilecekleri iyi bir eğitim-öğretim yılı dilerim.

Saygılarımla,

Fatma Köle

Okullarda Orman Programı Ulusal Koordinatörü